

NÉPÜNK

NYOMDASZTÓSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 449.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő Felelős szerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN

ELOFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak
500, magánosoknak: egész évre 300, félévre
160, negyedévre 85 lei. Külföldön: 120—80, 45,
25 ck. 130, 95, 50 dinár. 25, 15 Pengő. 5 Dollár.

Megdöbönt az olvasó...

Hírek érkeznek hozzánk mindenfelől olvasóink köréből. Legutóbbi számunk hírei, cikkei döbbenetet keltettek mindenfelé, amerre lapunk eljutott. Nem szájunkize szerint való volt — de kordokumentum és kórtűnet. Az olvasó döbbenetén nem is csodálkozunk. Mert ami most játszódik le a zsidóság körében, főleg Csehszlovákiában és Erdélyben, az mély fájdalommal kell el- töltönn minden jobbérzésű zsidót.

Templomaink dhitata, rendje, csendje és tisztelete hull lassanként a porba. Míg régen, egykor apró kis községek jelentéktelen Beth-hamidrosaiban örönlhetett meg elbátve kisebb csete-paté, addig most sok-ezer hívót számláló hitközségek díszes ornamentikájú nagytemplomaiban lelt urrá a veszkedés, lárma és randalirozás.

Bevalljuk, mi magunk is akik a híreket kapjuk és továbbadjuk sokszor dilemmába vagyunk. Leadjuk-e ezeket a degusztáló, fájdalmas, szomorú híreket? Tudja-e meg az egész világ, hogy mint verekszenek a munkácsi-satumarei-oradeai-carei templomokban? Bevalljuk, hogy bennünket is végtelenül le- sújt és megdöbönt ez a szélsőséges harc, ami már nem kiméli a szent ajtókat sem. S ott, ahol az Istent kell dicsérni és dicső-íteni, lárma, verekezés és izléstelen mara- kodás lesz urrá. Gyakran kérdjük önmagunk- tól: nem-e volna jobb elhallgatni, struccpo- litikát folytatni, nem beszélni szégyenünkről? De azután ráeszmélünk arra, hogy jobb a kelevényt kifakasztani. Jobb, ha most vesz- szük fel a harcot a mételey ellen, mint ké- sőbb, amikor már „gyakorlattá” vált. Jobb most frissiben kisírni magunkat és felemelni ostorozó szavunkat, mint akkor, amikor már nem lehet megállítani a betegedési folya- matot. Higyje el olvasóink nagy tábora, job- ban szeretnénk arról beszámolni, hogy hitközsé- geinkben általános a béke, mindenütt pros- peritás van, mindenhol megértés és szeretet, a rabbiknak megfelelő „koved”-jük van és minden erőnket külső ellenségeink elleni harcra használjuk fel. De amíg közéletünk beteg, amíg önmagunk tekintélyét mi ma- gunk rántjuk a sárba, addig mindent el kell követnünk, hogy megszűnjék ez a súlyos kór, amely egész zsidó közéletünk átka és tragédiája lehet...

Engem a magam baja érdekel...

Nem lehet mindig a fellegek között járni és nem lehet állandóan a sarot taposni. Nem lehet és nem szabad, mert a zsidó tízezrek nem járnak a fellegek között és nem cuppognak nyakig sárban. „Felleg” alatt értjük azt a sok elméleti elvont és a napi élettől távoleső doktrínát és „sár” alatt a sok veszkedést és verekedést, egymás marását rabbiknak, hitközségi potentátok- nak, kovsdért, pénzért, érdekekért. A kis e m b e r, csendben meghuzódik szerény keretei között, napi gondjai vannak, mint a házbér, meg a tandíj, meg az élet, a szürke hétköznapok malomköveinek tapo- sása. Az a kis házbér, meg a szombati liba, meg a gyermek boxcipője, meg a téli-

kabát kifordítása. Politika? Urak huncut- sága. Már amilyen urak, akik a zsidó poli- tikát üzik. Áhitat? Már amennyire a vere- kedésektől lehet maholnap egyáltalán átja- toskodni. Hitközség? Nagy adók, nagy gabellák, nagy terhek. Akármelyik rezsim is van uralnon. Szegény embert még az ág is huzza. Neki majdnem mindegy, hogy kik ülnek a zöld asztalnál. Kik állnak a omed- nél. Kik és mik — tout égal. Parnosze! Ezzel van a nagy baj. Parnosze legyen megéltetés, legyen egy kis tüzelő télire és liszt félreléve a szükösebb hónapokra. Mi- kor fog már ezekre is gondolni a Bölcs Po- litika? Mikor lesz már a klsemler gondja azoké, akik megértést sem tanusítanak irá- nyukba. Addig bizony kézlegyintés lesz a válasz arra, hogy vajjon melyik nagy „hit- községi politikus” milyen fifikusan parior- ta ki a másik fifikusnak elmesfuttatását. Pláne, ha ilyen sárbaüptört lesz a zsidó politika, mint napjainkban. Ennyire lealázó, ennyire alantas, ennyire szegényes...

Kenyér kell raboszáj, kenyér és nem üres malaszt...

Miért avatkoznak bele?

A Saarvidék szavazni fog január 13-án. Arról fogja a lakosság megmondani a vé- leményét, hogy vajjon Németországhoz akar e tartozni, vagy továbbra is a Népszövel- ség jennhatósága alatt akar maradni? Ter- meszetesen már hónapok óta folyton erő- böddő propaganda folyik Hitlerország érde- kében. Az ottani „Volks'imme” c. szociál- demokrata lapban erőteljes felhívás jelent meg a napokban, amely a következő meg-

szólítással kezdődött: „Deutsche sprechen zu Euch!” Eddig rendben van. Az ellen sem lehet kifogásunk, hogy megfelelő szavakkal irnak a fasiszta barbarizmusról, amely alatt Hitlerország nyög. Meg a szellemi pogromról, amely megfojt minden szabad gondolatot. Ez is rendben van — mert igaz.

Viszont mi nincsen rendben? Az, hogy a nemzsidók mellett aláírták a következő zsidók is: Lion Fauchtwanger, Alfréd Kerr, Prof. Georg Bernhard, Ernst-Toller, Ervin Piscator, Leopold Schwartzschild és Dr. Kürt Rosenfeld. Elhiszük, hogy nagy lelki küzdelem egy faj-németnek, ha demokratikus érzelmű, vagy hitű katolikus, vagy szocialista, hogy Németország ellen sza- vazzon. Elvégre német ő, akinek táj, hogy nem szavazhat hazája mellett, amelyet sze- ret és amelynek egyrésze a Saar-vidék. És ebbe a lelki konfliktusba disszonás hang az, amikor zsidók hívják fel figyelmét arra, hogy hagyja cserbe Hillerországot, amely mégis az ő Németországa. Ezzel csak Hitlerék malmára hajtja a vizet. Mert mit irnak erre a berlini lapok? Lájtatók német saarvidéki testvérek! Most is zsidók paran- csára kell cselekednetek. Ók mondják, hogy ne szavazzatok hazátok mellett. Ók — a zsidók! Zsidók követelik, hogy hazaárulók legyetek.

Mi lesz ebből a tanulság? Hogy többet ártanak a felhívással, mint használnak. Ezek az okos világhírű zsidók, akik aláírták a felhívást. És az össz-zsidóság is kárát vallja ennek a lépésnek. Mert a németek értenek hozzá, hogy ezzel ellenünk hangol- ják a világot. Kár ennyire beleavatkozni ilyen ügyekbe. Nagy kár.

A zsidóság két nagy jóakarójának tragikus halála

Sándor király és Barthou külügyminiszter meggyilkolása

Az egész művelt világot megdöböntette az a történelmi esemény, amely a marseillei kikötőben zajlott le. Október 8-án délután, amikor Sándor jugoszláv király elhagyta a ki- költőt, ahova hadihajón érkezett és éppen be- szállott az autóba, merénylet áldozata lett. Egy horvát merénylő az autó hágesójára lépve több lövést adott le, két lövés ebből a királyt érte, aki rövid idő múlva meghalt. Ugyancsak golyó érte Barthon francia külügyminisztert, aki szin- tén rövidel a merénylet után kiszendetett.

Sándor király mint a zsidóság barátja és jóakarója volt ismert a zsidó világ előtt. Jugoszlávia királya mindenkor jóakarattal vi- selletett zsidó alattvalói iránt és teljes polgári jogaiknak csorbíthatatlanságára mindenkor vigyázott. — A szerb királyság grand-rabbijá- hoz, Alkalajhoz különös személyes barátság fűzte. Az SHS királyság zsidó polgárai mindenkor az állam és dinasztia érdekeinek lelkes harcosai voltak, viszont az elhunyt ki- rály is támogatta mindenben zsidó alattvalóit. Eppen ezért a szerb királyság területén pá- ratlan megilletődést keltett a tragédia, s Ju-

goszlávia zsidóságának gyászában osztozik az egész világ zsidósága. Jó király hunyt el ily tragikus hirtelenséggel és emlékét kegyelettel fogja őrizni a világ össz-zsidósága.

Barthou pedig, a francia külügyminiszter, akinek legutóbbi romániai utjáról többiben megemlékeztünk, a zsidóság másik nagy jó- akarója volt. Emlékeztünk arra, amiről annak idején részletesen írtunk, hogy Cuza beszé- dére milyen nyugateurópai módon és milyen gerincesen válaszolt a bucuresti i parlamen- ten. Barthou mindenkor lelkes híve és szó- szólója volt a zsidóságnak és halála nagy veszteség a keleteurópai zsidóságra, amely- nek érdekében sokszor interveniált és akiket mindenkor becsült. Halála nemcsak a nagy francia nemzetnek, hanem a zsidóságnak is gyásza, akire mindenkor kegyelettel fog gon- dolni a zsidóság és történelmében azok közé sorozza, akik keresztény létükre megértették a zsidóság bajait és tragédiáját és befolyásos munkálkodásukkal enyhíteni igyekeztek szen- vedéseiket.

Látogassa meg Bucureștiben a „Luvru“ Szállodát

Str. Carol No. 4. (szemben a posta központtal.) — Telefon 307-92.

Teljesen újonnan átalakítva, a legmodernebb kényelem. — Szobák már 80 leltől kezdve. — Telefon — Fürdő — Hideg-meleg víz.

Bennünket a bíróság is igazol!

Az oradeai járásbíróság igazoltnak vette, hogy Ullmann Ábrahám főjegyzősége idején 40.000 aranykorona hiány mutatkozott az orth. hitközség pénztárában

Fizessék vissza a hitközség pénztárába az eltulajdonított pénzeket.

Oradea (Nagyvárad). Saját tudósítónktól. Október 8-án, hétfőn reggel, rendkívül érdekes rágalmozási pert tárgyalt az oradeai járásbíróság, amely elé feszült érdeklődéssel tekintett a város zsidósága. A pert Ullmann Ábrahám, az orth. hitközség volt jegyzője indította Motzen Sámuel, volt hitközségi elnökhelyettes, az ismert börtényes és nagykereskedő ellen. Az ügy előzménye az, hogy állítólag még tavasszal Motzen Sámuel a Fuchs Mór-uccai templom udvarán azt a kijelentést tette volna, hogy Ullmann Ábrahám részese a hitközség vagyonának hűtlen kezelésében. A kijelentés arra az időre vonatkozott, amikor a jelenlegi elnök atyja volt a hitközség vezetője és mellette Ullmann Ábrahám dolgozott, mint főjegyző, olyan eredményesen, hogy 40.000 aranykorona hiány mutatkozott egy felülvizsgálat során a hitközség pénztárában.

A tárgyalás megkezdésekor Balog Péter bíró mindenekelőtt Motzen Sámuel hallgatta ki, akinek az inkriminált kijelentést tulajdonították.

— Igaz-e az, hogy Ön tolvajnak mondta Ullmann Ábrahám felperesit? — kérdezte a bíró.

Motzen Sámuel a kérdésre kijelenti, hogy soha nem használta ezt a szót, hogy „tolvaj“, de valóban állította, hogy az Ullmann Ábrahám főjegyzősége alatt a hitközség vezetője, úgy sáfárkodott, hogy végül 40.972 korona hiányt állapított meg az a bíróság, amelynek tagjai voltak: *Walterstein Dániel, Grosz Géza, Pollák Pál, Krausz Dávid, Geilisz Gyula, Rosner Bernát.*

— Mit jelent az, hogy hiány? — teszi fel Balog bíró a kérdést és rögtön válaszol is rá: *Nyilván azt, hogy lopás történt.* Tu domásul veszi végül a bíró Motzennek azt a kijelentését, mely szerint állítását igazolni tudja azzal a hiteles jegyzőkönyvvel, amelyet az említett bizottság vett fel és amelyből kétségteljesen megállapítható, hogy Ullmann Sándor elnöksége és Ullmann Ábrahám főjegyzősége idején ez a 40.000 koronás pénztárhány fenállott.

Ezután a tanúhallgatások következtek, majd a vád részéről dr. Kepes Miklós, míg a védelem részéről dr. Brüll Sándor és dr. Simona mondották el a vád és védbeszédet. Balog bíró a felperes és alperes kijelentéseinek mérlegelése után enunciatálta az ítéletet, mely szerint:

Motzen Samut felmenti a rágalmozás vétségéről és a felperest elmarasztalja az összes felmerült költségek viselésében.

Eddig az ítélet.

Beszél ez magától. Ítélet történt, pártatlan bírói ítélet arról, hogy az oradeai (nagyvárad) hitközségnél, a régi Ullmann rezsim alatt, olyan nagyszabású hiány mutatkozott, hogy a visszaélések nyilvános megbélyegzéséért nem marasztalható el senki. Kár volt Ullmann Ábrahámnak az „igazságot“ keresni a bíróságnál, mert kézenfekvő volt, hogy ez csak az ő kárára üthet ki. Aminthogy lapunk szerkesztői ellen indított perében is csak az mentette meg az elutasítástól, hogy közben az amnesztia törvényt alkalmazták a perben. Pedig akkor is

módfelett érdekes ügyeket állapított volna meg a bíróság. De ez a bírói ítélet is éppen eleget mond. Elvben leszögezi, hogy Ullmann Ábrahám nyug. hitk. jegyző megkároslította a hitközséget a mai értékelés szerint milliókkal. A bíróságnak kötelessége megállapítani, hogy Ullmann Ábrahám milliókat kitevő vagyonát a hitközség javainak hűtlen kezelése útján szerezte.

Ha a hitközség vezetősége következetes akar lenni, akkor le kell vonnia ennek az ítéletnek konzekvenciáit. Egy pillanatig sem szabad ezek után tűrnie, hogy a hitközségi tagok keserves adófilléreinek hűtlen kezelője tovább is igénybe vehesse — a többi éhező tisztviselőktől elvonat, évi 100.000 leies kegydíjat. Nem szabad tovább tűrnie, hogy 4 szobás lakását a hitközségnél ingyenesen igénybevegye, hogy poton árón foglalja el a hitközségi épületben lévő boltheységeit és rutnája a hitközség legszebb ingatlanát. Nem szabad tűrni, hogy szesz, petroleum, benzin és egyéb robbanó és gyuananyagokkal telt raktárát, amelyek az iskolaépület alatt vannak, állandóan veszélyeztessék az erdélyi zsidóság féltett gimnáziumát, 400 növendékének és tanári karának életével együtt.

Oradea zsidósága felháborodásának és kivánságának adunk hangot, amikor követeljük a kegydíj megvonását a hitközség egykori jegyzőjétől, hogy a hitközségtől eltulajdonított értékek egy csekély töredéke legalább ily módon térüljön meg. — De követeli ezt az igazi zsidó etika és a hitközség vezetőségével szemben megintott közhatalom is. Sőt még az erdélyi zsidóságnak is lesz és van ebbe az ügybe beleszólása, akinek ügyeibe Ullmann Ábrahám oly sokszor avatkozott már bele, sok keserves bajt és fájdalmat hagyva munkája nyomában...

— Oradea zsidósága ebből a perből is fájékozódhatott, hogy mi van a „dícsőséges“ mult mögött, amikor az Ullmann-család vitte a főszerepet az oradeai orth. zsidó hitközségben...

K. J.

— A karbini zsidóság életéből. A távolkeleti karcok középpontjában lévő Karbin, zsidó hitközségéről kapja a zsidó távirati ügynökség a következő adatokat: A karbini hitközség ezidőszereint 10.000 főként Oroszországból származó t-got számílat. Sokan közülük bérháztulajdonosok és jelentékeny szerepet játszanak a kereskedelmi és ipari életben. A telekinal vasut orosz hivatalnokai között is vannak zsidók, sőt kórházakban és iskolákban is vezető pozíciókat töltenek be. Az utóbbi évek alatt a karbini zsidók Sanghaiban, Tien-csinben, Mukdenben és Dairen kikötővárosban is letelepedtek. Karbin két nagy zsinagóga és egy kisebb imaház fölött rendelkezik. Van zsidó népkonyhája, aggokháza, kórháza, zsidó népbankja Talmud-Tóra iskolája, zsidó nőszervezete, két orosz zsidó hetilapja, amelyből az egyik klal-ciorista, a másik revizionista szellemű. A város három európai tanácsosa közül az egyik zsidó. A karbini kereskedők klubjának elnöke, valamint a kereskedelmi kamara alelnöke is zsidó. Az utóbbi időben a zsidók

gazdasági helyzete leromlott, amely azonban nem az antiszemizmusra vezethető vissza, hanem inkább a japán elemnek tulsulyba kerülésére, Zsidóellenes izgatásokban mindössze a cári fehér-orosz tiszték vesznek részt, komolyabb eredmény nélkül. A Németországból menekült zsidó orvosok, akiket ide telepített a segélybizottság, zavartalanul fejthetik ki praxisukat.

Lesz-e zsidó elnöke a Népszövetségnek?

A genfi nemzetközi politikusok köreiből pikáns hírt kolportálnak. Arról van szó, hogy Franciaország, Anglia és Olaszország népszövetségi képviselői felajánlották Litvinovnak, a szovjet külügyi népbiztosának, a Népszövetség elnökségét az 1935 évre. Ha Litvinov elfogadja az elnökséget, úgy a Népszövetségnek zsidó elnöke lesz. — Zsidó elnöke, akinek már semmi köze nincs a zsidósághoz és akinek a zsidóságnak sincsenek kapcsolatai. Litvinovot azért mindenki zsidónak tekintik, a nemzetközi politikusok épúgy, mint a nemzetközi antiszemita. Pedig Litvinov semmi más, mint a szovjet-orosz birodalom külügyi népbiztosa, aki ebben a pozíciójában csak ártalmára lehet a zsidóságnak. Ujra fel fognak hangzni az ismert antiszemita szövegek: A Népszövetség a nemzetközi zsidóság világhatalmi bátyja, zsidó elnökkel, zsidó céllal és törekvésekkel. — Litvinov még nem döntött, hogy elfogadja-e a felkínált elnökséget. Sőt nem is bizonyos, hogy elfogadja. Mert az orosz birodalom presztizsén már az is jelentékeny csorbát ejtett, hogy az „imperialista“ a „tehetetlen“ Népszövetségbe egyáltalán be lépett. Mennyivel nagyobb lenne azonban a csalódás, ha ezenfelül még elnöke is lenne. Ezért problematikus, hogy Litvinov elfogadja-e a felajánlott tisztelet.

Litvinov tehát minden valószínűség szerint nem lesz elnöke jólmegfontolt szovjetérdekekből a Népszövetségnek. És a mereven ellentétes érdekek szokatlan összetalálkozása lesz abban, hogy ezen a ponton a szovjet érdekek össze-találkoznak a zsidóság érdekeivel. Mert a zsidóságnak talán még fontosabb érdekei fűződnek ahhoz, hogy a zsidó Litvinov ne legyen a Népszövetség elnöke... Az antiszemita világszerte nyilván nagyon fájlalni fogják, ha Litvinov visszautasítja a megbízást. Különösen Hitler Németországban lesz nagy a csalódás, mert ezzel döntő és hatékony fegyver csuszik ki karmaik közül, mert nem lesz teljes a „zsidó“ Népszövetség, ha nem Litvinov, lesz a feje, aki zsidó is, szovjet is, orosz is — és így igen hálás téma „békés“ antiszemita körökben.

— Egy zsidó karrier. A Wiener Zeitung egyik legutóbbi számában a következő hír jelent meg: „Walter Kohn, az ismert bécsi ékszerész fia bekerült Bolívia, a délamerikai köztársaság Pantheonjába, mint olyan hős, aki a köztársaság szabadságáért harcolt és hősi halált halt. Walter Kohn emlékezetére Bolívia legszebb színházát az ő nevével nevezték el“. Walter Kohn, Bolíviának ez a nemzeti hőse rendkívül érdekes karriert futott be. Apja halála után átvette annak bécsi ékszerüzleleit, de ezek olyan rosszul mentek, hogy Walter Kohn elhagyta hazáját s titkárnyóval és egy üzletbarátságával együtt Bolíviába hajózott. Egy reggel a szállodában meggyilkolva találák a barátot és a titkárnyót. Kohn gyilkosság gyanújával terhelten került a bíróság elé, mely életfogytiglani fegyházra ítélte. Mikor büntetésének leülését megkezdte, hiderült ártatlansága. Kohn kiszabadult s miután éppen akkor tört ki a háború Bolívia és Paraguay között, felcsapott katonának. Rövidesen olyan vitézi tetteket vitt véghez, hogy ezredparancsnokká nevezték ki. Hősi halálának híre éppen akkor érkezett Bécsbe, mikor a törvényszék elrendelte ékszerüzlele ügyében a csődeljárást...

Vásárlásnál hivatkozzon
a „Népünk“-re

Most NIVEA-fogpaszta is

22 Lei

Enyhe, könnyen habzó, csodásízű szájpótló. Ime egy ösztönszerű ítélet: „Felhagyom régi fogpasztámat, amelyet egy évtized óta használtam és ezentúl csak a NIVEA-fogpasztát fogom használni”.

Minősége: NIVEA
Olcsó és jó!

Lesz-e világháború a károlyi főrabbiállás miatt, vagy sem?

Titulescu külügyminiszter hazaérkezett és interveniálni fog a carei-i főrabbi érdekében...

Már a világ diplomáciáját is foglalkoztatja a nagy ügy

București, október hó 10. Szinte hihetetlenül hangzik és csak a mai világban van valószínűsége, csak napjainkban történhetik meg, hogy egy olyan világhírű, nagybefolyású politikus, mint a romániai külügyek lejhatalmu intézője, interveniáljon egy kis hitközség főrabbi állásának betöltése ügyében. Titulescu, aki országok sorsát tartja kezében, akinek szavától Genfben jobbra, vagy balra folódnak az események, akinek minden szava történelmi erők dinamikáját sejteti, most beleavatkozik majd a carei-i (nagyárolyi) főrabbi állás betöltése körüli harcokba. Lesz egy félóra a Titulescu életében, — talán már meg is történt — amikor nem a keleti Locarno ügyében és nem az orosz megnemtámadási szerződés körül fog folyni a vita és nem arról, hogy Varsovával szemben mi legyen a hatalmak álláspontja, hanem arról beszél, hogy Horovitz Ábis maradjon meg abban a stallumban, ahova megválasztották.

Titulescunak fáj a füle.

Ugy kezdődik ez is, mint a mesében szokott. Hol volt, hol nem volt... Ugy történt, hogy bár Titulescu nagyhatalmu politikus, azért ő is gyenge ember, akinek betegsége szokott lenni. Főképpen a fülével van sok baja, gyakran kell kezelteni ezt a finom sültgáshoz

szokott diplomata hallószerszámot. A Titulescu füle, amelyről legendákat mesének, hogy mennyire felfogja a leghalkabb diplomáciai titkot is, fájt nemrégiben is. Fájt és Bécsben kezelte magát. Ott pedig ma a leghíresebb fül-specialisták egyike Dr Neuman professzor, akitől köztudomású, hogy miskolci származású és igen vallásos életmódot folytat még ma is, amikor királyok és nagyhatalmu diplomata és világhírességek háziorvosa. Köztudomású róla, hogy szombatot tart, csak kósert eszik és szorgalmasan imádkodik is. Ez azonban nem akadályozza annak, hogy ne értesse szakmáját úgy, ahogy kevés ember ezen a földön. Példa rá Titulescu, aki ismeri London, Páris, Genf és más városok orvosi karát, s mégis a vallásos zsidó Dr Neumanhoz fordul, ha beteg... Legutóbb repülőgépen jött Bucurestibe, amikor Titulescu újból betegnek érezte magát és hetekig kezelte ott. Természetes, hogy amint ez már lenni szokott ilyenkor, a beteg és orvosa között barátság fejlődött ki. Valószínűleg sokat beszélgettek minde ről és valószínű, hogy a nagyhírű, tökéletes európeai Titulescu megszerezte a vallásos zseniális zsidó orvost.

Dr Neuman interveniál.

Él Dr Neumannnak egy fivére Miskolcon. Most azután elterjedt a híre annak, hogy a

miskolci fivért felkeresték a szaploncai főrabbi hívei és megkérték, hogy interveniáltasson a nagyhírű professzor újján Titulescunál Horovitz Ábis carei rabbisága érdekében. Nem kell részleteznünk, hogy miképpen áll ma a carei-i helyzet. E körül a nem fényesen dohált, aránylag nem nagy rabbiat lum körül, hónapok óta elkeseredett harc és tülekedés folyik és a fait accompli elé állított „ellenfelek” ma sem nyugszarak és minden lehető elkövetnek, hogy onnan kitarják a szaploncai vejét. Hozzáértőzik még az ügyszó, hogy állítólag a Neuman család régi híve a szaploncai főrabbinak. Így azután az intervenció, amelyet Dr Neuman professzornál tettek, nem volt pusztában kiálott szó. A híres bécsi professzor különben is van olyan jóérzésű zsidó, hogy minden ügyszó, amely a békét szolgálja, szívesen adja magát. És azt is jól tudja, hogy Titulescu, aki egész életét a nagy világbékének szenteli, nem fog visszariadni attól, hogy ezt az ügyet is kezébe vegye. Elvégre, aki kibékült az orosz világhatalommal, aki antantokat hoz össze, az talán a carei-i hitközség ügyét is dülöre tudja vinni?...

Titulescu interveniál...

Nem vagyunk szem és fültanui, de elképzeljük, hogy Titulescu noteszában, finom kis aranyceruzájával be van írva. Dr Neuman carei-i főrabbi ügy.

S amikor már Titulescu külügyminiszter lereferált a királynak a helyzetről, megtárgyalta a dolgot Tatarescu miniszterelnökkel és legfontosabb ügyeit elintézte, akkor bevágja magát autójába és elmegy a belügyminisztériumba. Meg a vallás és közoktatásügyi resztorhoz. És ellenállhatatlan diplomata mosollyal megkérdi, hogy miképpen áll is az ügy, a carei hitközségben. Képzhető, hogy a miniszter mennyire csodálkozik, hogy Titulescu külügyminiszter még ilyen, számára ezredrangú kérdéssel is foglalkozik. És megnézi majd a dossziát és látni fogják, hogy miképpen üldözik a szaploncai főrabbi vejét, akinek hívei közzé számíthatók a Neuman család Miskolcra. Viszont Dr Neuman professzor hívei közé tartozik a román külügyek legnagyobb hatalmu ura is.

Ezután, lesz-e béke?

Nem tudjuk, hogy kit fog ezután kérni a szaploncai ellenfele, a salumarei főrabbi, hogy interveniáljon? Ki tudja nem-e Roosevelt fogja kezébe venni a dolgot? Vagy talán az európai béke egy másik korifeusa veti bele magát az ügybe? Talán Mussolini fog erősen a kardjára ütni? Egyelőre az a tény, hogy a carei ügy felkerült a diplomata szalonok szőnyegére és tárgyálnak róla, a párnázott ajtók mögött. Nem kisebb személyiség, mint Titulescu, román külügyminiszter, aki megfogja tenni kedvenc háziorvosának, hogy elintézi az ügyet. Amit

Az orosz diktátor „szeme” és „jobbkeze”

Molotov — Litvinov főnöke és a »zsidó« Kaganowicz

G. Besedowski, egykori szovjetkövet, aki az orosz kormány visszahívására nem tért vissza Moszkvába, könyvet adott ki a szovjet hibáiról, amelyben igen érdekes és eredeti képet fest Stalin két legfontosabb támaszáról, Molotov népbiztosról és a zsidó Kaganoviczról.

Molotov egy 40 év körüli nehézkes ember, aki igen el van telve fontosságának tudatától és különösen hiu természetű. Igen tevékeny és rendkívül szorgalmas. Gyakran 16 órát ül naponta íróasztala mellett. A politikai büroiban, a külpolitikai és mezőgazdasági kérdések legjobb szakemberének tartják. Ő egyébként a közvetlen főnöke Litvinov külügyi népbiztosnak is. Midőn Bucharin kegyvesztett lett, Molotov vette át az elméleti munkák terheit, ő szabta meg pártvonalat és adta meg az egyes pártoknak a különböző utasításokat. Jobban érti azonban maga is a parancsok végrehajtását, mint maguknak az utasításoknak lényegét. Molotovot általában „fekete-munkásnak” nevezik, mert munkája inkább fizikai, mint szellemi természetű. Az összes fontosabb irányelveket Stalin adja meg. Ezek ellen Molotov sohasem kísérelt meg harcolni,

mert tudta, hogy amugy sem telne erejéből. Aláveti magát az utasításoknak és halgat.

Molotov a hivatalnok igazi típusa. Magánéletében felsztojánus és vegetáriánus. Rendkívül szenzibilis, mindenre tekintettel van, nem iszik és nem dohányzik. Egyetlen szenvedélye a kártyajáték. Magánélete mintaképül szolgálhatna bármelyik európai városban élő nyárs-polgárnak. A világorradalomban és a szocialista ujjáépítésben egyáltalán nem hisz. Felesége minduntalan inli őt a kommunistáktól és gyermekeit az ifjusági rohamcsapatok befolyásától. Ennek dacára a világorradalom szolgálatában áll és aggodva lest a szocialista építés minden fázisát. Munkájának legnagyobb hajtóereje az a tudat, hogy egyszer talán átveheti Stalin örökét. Noha ő magasabb képzettséggel rendelkezik — a pétervári polytechnikum gazdasági szakát végezte el — intellektuális tevékenységét legjobb esetben egy párttitkársággal állással ismerik el.

A politikai büroiban inkább a „hold” szerepét tölti be: csak éjjel világít, amidőn szintén csak Stalin sugarait veti a pártra. Stalin értékeli munkáját a szolgálati idő alatt, de nincs benne bizalma és nem szereti őt. Stalin házába Molotov sohasem jár.

Molotov egy igen fontos időben támogatta Stalin politikai törekvéseit és számos esetben nagy szolgálatokat tett neki. Ezért megengedheti magának néhanapján azt a luxust is, hogy

valamely ügyben önálló véleménye legyen. A kommunista párt tagjai Molotov szerepével egyáltalán nincsenek megelégedve, így természetesen Litvinov külpolitikai munkásságával sem, aki egyenesen Molotovtól kapja az instrukciókat.

A »zsidó« Kaganowicz

Molotov munkatársa és konkurensa Kaganowicz, aki egy rendkívül szegény zsidó család gyermeke volt. A forradalom kezdete óta, amidőn még csak 23 éves volt, résztvevett a kommunista párt munkájában. Rendkívül reprezentatív külseje és megjelenése van, mestere a zónak és gyorsan tájékozódik a legkomplikáltabb helyzetben is. Jellemének nem mindennapi sajátosságai gyorsan a forradalom vezetőinek első sorába jutatlák. Pályafutását 1919 ben, mint Nijegorod kormányzó végrehajtóbizottságának elnöke kezdte meg. Majd a párttitkárság szolgálatába lépett. 1923 ban a központi bizottság tagjai sorába választották és máris fontos személyi pártmegbízásokat kapott és átvette a vidéki propaganda irányítását.

Amidőn 1926 ban a moszkvai és ukránnai kommunista párttitkárságokban krízis ütött ki, három jelöltje volt az ukránnai párt főtitkári állásának: Molotov, Kaganowicz és Ordjonikidze. Minthogy Pietrowsky, a pánukrán végrehajtóbizottság elnöke jelentős embert nem

nem tudnak din törák, rabbitanácsok és miniszteri rendelkezések, azt majd elintézi Titulescu.

Igy hiszik és így remélik a carei kis zsidó-lakta uccákban és falán akad hiyő még arra is, aki azt reméli, hogy egyszer begördül majd Titulescu szalonkocsija is Carei állomására és maga Titulescu fog eljönni, hogy rendet csináljon ott, ahol semmi és senki sem tudott eddig...

300.000-re emelkedett Palesztina zsidó lakossága

Zsidó bevándorlás a statisztika tükrében

Jeruzsálem. A kormány hivatalos jelentése szerint 1934 első nyolc hónapjában közel 23 ezer zsidó vándorolt be az országba. A hátralévő négy hónapban legalább 17 ezer zsidó fog még bevándorolni, úgy, hogy 1934-ben a legális zsidó bevándorlás 40 ezer lelket fog kilenni. Ezenkívül legalább tízezer zsidó vándorolt be az országba más úton és ezzel együtt ebben az évben 50 ezer új zsidó bevándorlóra lehet számítani. 1933-ban 40 ezer, 1932-ben 19 ezer bevándorló érkezett az országba. 1933-ban a zsidó lakosság 20 százalékkal növekedett, 1934-ben 22 százalékos emelkedés mutatkozik.

A bevándorlás és a természetes szaporulat folytán a zsidó lakosság százalékaránya az összlakossághoz képest jelentős változásra megy keresztül. 1931 novemberében a legutóbbi népszámláláskor a zsidók az ország lakosságának 17 százaléka képezték. (174.610 zsidó és 861.200 nemzsidó volt akkor az országban). 1934 szeptember 1-én a zsidók a lakosságnak több mint 23 százaléka telték ki. Ez év végén, amikor háromezrezer lesz a zsidók száma, 25 százalék lesz a zsidó lakosság aránya az ország összlakosságához.

A legutóbbi kimutatások szerint, 1934 szeptember elsején 283 ezer volt a zsidók száma Palesztinában. Ebből 222 ezer, vagyis 78,8 százalék a városokban, még pedig Jeruzsálemben 64 ezer, Tel-Avivban 102 ezer, Jaffában és Bajit ve ganban 14 ezer, Haifában 33 ezer, Tibériásban 6 ezer, Szafetben 2500 zsidó él. A mezőgazdasági telepeken 61 ezer a zsidók száma. A físvu növekedésére jellemző, hogy 1931-ben 174 ezer 610, 1922-ben 83 ezer 790 zsidó lélek élt még csak Palesztinában.

Míg az előbbi években a zsidó összbévándorlás 60 százaléka munkások alkották, addig ebben az évben a munkásbevándorlás mindössze 32 százaléka telt ki. Ez az egészségtelen arány, vagyis a kevés certifikát vonja maga után a nagy munkáshiányt.

akart maga mellett tudni, a „legveszélytebbnek” látszó Kaganovitz mellett foglalt állást.

Petrovsky azonban súlyosan csalódott. Kaganovitz erőteljes akcióba kezdett és rendkívül körültekintő hozzáállással vezette a párt ügyeit. Emiatt aztán intrikák kezdődtek ellene és rövidesen távoznia kellett az ukrán párt vezetésének az éléről.

Három négy hónap alatt olyan tökéletesen megtanulta az ukrán nyelvet, hogy már nyilvános gyűléseken képes volt órákig tartó beszédet tartani. Pietrowszki szívós harcot vezetett ellene. Amidőn például szabadságáról egy ízben hazatért, Pietrowski élesen kikelt az ellen, hogy Kaganovitz pazar magánlakást tart fenn. Pietrowski mindent elkövetett, hogy elvtársai előtt Kaganovitzot diszkreditálja. Kaganovitz hamarosan megértette mi készül ellene, felvette a harcot Pietrowskival, de felosztotta kényelmes magánlakását és szállodába költözött át.

Az izgalmas és intrika Kaganovitz ellen azonban csak nem akart véget érni. Az ukrán központi végrehajtó bizottság tagjai részéről antiszemita agitáció indult meg azon a címen, hogy, ha a párt zsidó főtitkárát tart, ez könnyen pogromra vezethet a lakosság részéről. Nyílt harc kezdődött, amelybe most már Stalin is beleavatkozott. Miután Pietrowski olyan

Palesztinába akar utazni?

Forduljon azonnal a „Levant” utazási részvénytársasághoz, Bukarest, Strada Smârdan 11, vagy az ország különböző városaiban lévő képviselőihez, amely Önnek egy kényelmes, biztos és rendkívül olcsó utazást biztosít.

LEVANT

utazási részvénytársaság

Bukarest, Str. Smârdan 11. Telefon 329-83.

Képviselői:

Cluj, „Hermes”, Cal Ferdinand 13. Oradea, Strada N. Filipescu 13. Sighet, Piața Unirii 25. Petroșani, Strada Budai Deleanu 1. Huedin, Cohn Jicciak. Satumare, Kalz Neinrich. Dej, Izák Samu.

Katasztrófális méreteket ölt Palesztinában a zsidó munkáshiány

A zsidó ipar és a zsidó kézművesség súlyos nehézségeket küzd a munkáshiány következtében. Több gyár képtelen leszállítani beérkezett rendeléseit a fenti okok miatt. Szolgáljon ennek illusztrálására néhány példa. A Tel-Aviv melletti Ramat Ganban új cipőgyárat létesítettek. Neve: „Na-alija”. Az összes gépek készületben állnak, a munkát mégsem tudják megkezdni, mert nincs elegendő munkásuk. A „Zeige” bőrgyár évenként több ezer font értékű árut szokott Egyiptomba exportálni. Az ideá be kellett, hogy szüntesse az exportot, miután a helyi piac szükségleteit is alig tudta fedezni. A kartongyárak nagyobb rendeléseket kaptak Délafrikából, Amerikából és Szíriából, egyeseknek ki is fizették előre a megrendelt áru, a rendeléseket mégsem tudják leszállítani, ugyancsak munkáshiány következtében. Ugyanez áll számos más iparágára is.

Az építőmunkában sem jobb a helyzet. A munkaerők hiánya a lakásberék drágulásához és a spekuláció növekedéséhez vezet. Így például a Palestine Land Development Co. különböző nagyobb földterületekkel rendelkezik Haifában és a Hadar Hakarmelen, hol többszáz házat lehetne építeni. Ehhez azonban utakat és vízvezetéseket kellene beállítani. E munkához szükséges pénz százezer fontra rug. A pénz megvan, a tervek készen állnak, de munkaerők hiánya folytán nem tudnak hozzáférni a keresztülvitelükhöz. A Keren Kijmetnek is több földterület van Haifa környékén, hol lakásnegyedeket építenek munkások, középosztálybeli elemek és németországi menekültek részére. A KKL a földet a szóbanforgó telepek rendelkezésére bocsátotta, néhány száz házat fel is építettek, a további építkezést azonban nem folytathatják, mert nincs elegendő munkás hozzá. Számos mezőgazdasági telepeknek van szüksége újabb gazdasági épületekre, lakóházakra és vízvezetésekre. A Keren Hajjeszódaak megvan az ehhez szükséges pénze, a német segítség-alap is rendelkezésre bocsátana jelentős összeget, hi felük is volna, de nincs munkás a munka keresztülvitelére.

A munkáshiány odavezetett, hogy az állami közmunkából a zsidó elem szinte teljesen eltűnt. A legközelebbi költségvetési esztendőben a kormány és a városok egymillió fontra kerülő munkálatokat fognak elvégezni, de a mai helyzet mellett még kilátás sincs arra, hogy e nagy munkálatokból valamelyes mértékben is részesüljön a zsidó munkásság.

ügyesen vezette az ügyet, hogy Kaganovitz elhelyezését elvi kérdéssé dagasztotta és az egész ukránpárt követelte Moszkvától az azonnali beleavatkozást — Stalin engedett és visszahívta Kaganovitzot. A zsidó Kaganovitz azonban nem lefele hanem felfelé „bukott”. Kinevezték a moszkvai központi végrehajtóbizottság főtitkárává. Kaganovitz a szervezeti reszortot vezette és mindinkább több befolyást nyert a pártszervezet vezetésében. Olyan hatalomra tett szert melyhez hasonlóval csak Stalin rendelkezik. Stalin Kaganovitzot sokkal többre becülte, mint Molotovot és szokása ellenére igen szoros személyi nexust tart fenn vele.

Ha Molotov mint azt Oroszországban mondják Stalin „figyelő szeme”, akkor Kaganovitz Stalin „jobb keze”. Kétségtelen, hogy a forradalom éveiben Kaganovitz meggyőződéses idealista volt. De nem vagyok róla meggyőződve — írja Besedowski — hogy e meggyőződése mellett még ma is százpercenként kitar. Marxban, Leninben és most Stalinban mindenesetre jobban hisz, mint Molotov. Kaganovitz karrierjét sokban köszönheti feleségének, aki néhány évvel idősebb nála és aki őt arra a magas kultúrára emelte, ahol ma van. Kaganovitz igen szerény életet él. Sokat sportol. Feleségével, aki meggyőződéses szocialdemokrata, igen békés családi életet folytat, dacára éles politikai ellentétüknek.

A brüsszeli antiszemita kongresszusról — kiutasították a német nácikat.

Brüsszel. — A napokban tartották meg Brüsszelben a világ antiszemita szervezetek kongresszusukat, amely rendkívül érdekes szenzációval szolgált. A legújabb jelentések szerint ugyanis a brüsszeli kongresszuson éles ellentétek robbantak ki a német nemzeti szocialisták és a más országok delegátusai között. A kongresszus vezetésének hivatalos kommunikéje szerint a nácik majorizálni akarták a kongresszust és azt németbarát politikai intézménnyé akarták formálni. Ehhez sem a kongresszus vezetősége, sem a többi delegátusok nem voltak hajlandók hozzájárulni. A konfliktus azzal végződött, hogy a vezetőség felszólította a nácikat, hogy hagyják el a kongresszust. A nácik nyomban el is hagyták a terület és visszautaztak Németországba.

A kongresszusnak ez a nemvárt fordulata rendkívül kényes helyzet elé állítja úgy a német nácikat, mint a világ többi antiszemitáit. Kiderült ugyanis, hogy még az antiszemiták érdekei sem azonosak és kiderült főként az, hogy a nácizmus antiszemitaizmusának magva nem annyira a zsidóüldözésben, mint világhatalmi törekvéseiben rejlik.

Az antiszemiták tehát hajbaktak az antiszemitaizmus német élcsapatával, — a nácikkal és így minden bizonnyal a nemzetiszocializmus teroretikusai rövidesen ki fogják deríteni, hogy a brüsszeli antiszemita világkongresszus is a zsidók műve volt.

— Közvetlen vasúti összeköttetés Bécs-Haifa között. Bécs. A bécsi cionista szervezet hosszas fáradozásai után sikerült egyezményt kötni az ausztriai forgalmi irodával, melynek értelmében közvetlen vasúti kapcsolatot létesítenek Bécs és Palesztina között. Az Orient Expressz külön vonatairól van szó, melyek Magyarországon, Jugoszlávián, Bulgárián, Törökországon, Szírián és Mezopotámián keresztül, négy nap alatt lennek meg az utat Haifaig. Az expressz a következő városokat fogja érinteni: Budapest, Belgrád, Szófia, Adrisnopol, Adana, Alepo és Damaszkusz. A vonatokhoz háló- és étkezőkocsikat kapcsolnak és állandó rádiófelvétel és leadóállomásokat szerelnek rájuk. Az ITA értesítése szerint, e különvonatok a chalucok és a középosztálybeli elemek kivándorlása szempontjából is tekintetbe jönnek, miután az utiköltség, ellátással együtt, egész olcsó lesz. Chalucok számára a bécsi — haifai utijegy ellátással együtt 202 schillingbe, ellátás nélkül 195 schillingbe fog kerülni. Közönséges harmadosztályú utasoknak ellátással és átutazási vízummal a jegy 290, másodosztályú utasoknak 460 schillingbe fog kerülni. Az első „kék-fehér vonat” november 17-én fog elindulni Bécsből. Hír szerint, külön tehervonatokot is beállítanak, melyek értékesebb árucikkeket fognak Európából Palesztinába szállítani, valamint palesztinai termékeket fognak az európai városokba hozni.

Pintér & Co. (Weisz)

Tükörgyár és üvegcsiszolda.
Kül- és belföldi üvegnyagyraktár,
Arad, Str. Ioan Calvin 39

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucureștiben

KATZ orth. כשר restaurant
BUCUREȘTI, Str. Carol 36. I. em.

HIREK

A „Népünk” cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5695

Péntek: Chesvan 3, október 12.
Szombat: Chesvan 4, október 13.

Heti szidra: חה

Heti háftóra: רבי עקרה

Szombat kezdete:

tízlet bezárás 5.30
gyertyagyújtás 5.40
Istentisztelet kezdete 5.45
Szombat befejezése 6.50

Őszinte szavak

Irla Dr LÖBL MAX (Bratislava)

Nem éri néha napján visszatekinteni és a már megitt utból jövőket szemlélni.

Ción gondolata álmokképekkel kezdődik. Reális és lehetséges eszmékhez csak idővel vezet. A bizonytalanság korát Herzl bűzárja. Általa a zsidóság felszabadulása galut járnából politikai formát ölt. Az emancipált nyugati zsidóság kitermelte a politikai cionizmust, a rabbinicumban vergődő keleti zsidóság Achad Haam személyében a kulturcionizmust. A politikai cionizmus a zsidó államban oldja meg a zsidókérdést, a kulturcionizmus a zsidó eszmében. Herzl halála után megfelelő vezető hiányában a fej ödés megáll. A háboru nem sejtett lehetőségek elé állította a zsidó nemzet képviselőit. A Galutiban szétszórta zsidóság nem ébredt az események fontosságának tudatára. Fél és szemlél. Csak egynéháyan ismerik fel az időt és az utat. A sors mindazonáltal kedvez és a békeszerződés mint győztes nemzetre tekint reánk. A nagyhatalmak által kiáltott váltót be kellett váltani. Palesztina a miénk lett. Az út szabad, időnk függ a siker.

De tragédiánk, hogy amióta a zion gondolat megvalósítható, nem feleltünk meg feladatunknak. Álmunkat nem tudjuk életre kelteni. Az őszinteség e helyén nem kecsesleg szép szavakkal, de az igazat be kell vallani. Nem szabad, hogy ámbitsuk magunkat. A zsidó államot még papíron sem valósítottuk meg, még zsidó otthon sem. Palesztina az ígért földje volt és maradt, de nem a zsidók országa. A Jsv az elmúlt 15 évben 150.000 lélekkel szaporodott és jelenleg zsidóságának száma 270.000. A szaporulat fele Tel-Avivra esik. Hány európai város, a fővárosoktól eltekintve, szárnyalja tul egész Palesztina zsidóságának szaporodását! — Nem tagadható, felemelő és magasztos, amit ott alkottunk, de mi az ahoz képest, amit alkotni kellett volna és amit alkothatunk volna, ha...

Jelenleg a helyzet rendkívül szomorú. Palesztina kapui be vannak zárva, a kedvező pillanat el lett szalasztva, a galut zsidósága összeroppanás előtt áll, a vörös asszimiláció az elszegényedéssel nőltön nő, a cionizmus zsákutcába jutott, gondolatait felfekre be váltani nem tudja. Ifjúságunk kétségbeesetten érz, hogy talpa alatt inog a föld, a reménynek halvány sugara sem szépiíti jövőjét, nem csoda, ha kiábrándultán hátat fordít mindennek, amiért élnie és halnia kellene.

Mi és ki ennek az oka? Őszintén ki kell mondanunk, a vezetőit! Az összes szárnyak és pártok vezetői, mindannyian. Addig ülték egymást, amíg mindent agyon tapostak. Most romhalmaz előtt állnak és she-lyeit, hogy mindannyian bűnbánóan kiáltanak „mea culpa”, egymásra tolják a hibát. Nem ureim, hiába a szemfényvesztés, ti nektek nem fektét a szíveteken Izrael jobb sorsa, hanem csak saját jobbsorsotok. A cionizmus rég megszűnt egyetemes nemzeti gondolat lenni, ma mindenki hasznát akar belőle és ugy for-galja, ahogyan a legjobbnak látja. A zsidó nemzet el-vérzik, ha tovább folytatják ez a romboló politikát. Ma az igazi zsidó számalommal és szomorúsággal tekint nemzetének vélt vezéreire és a legjobb esetben cse-des kultur munkával igyekeznek némiképp jóvátenni azt, amit a „nagyok” vasfejűségükkel tönkretettek. Köteles-ségünk azért odakiáltani, az összes pártok és szárnyak és frakciók vezéreire: Térjetez észre és hagyjátok abba a gyűlölet politikáját, gondoljátok meg, hogy mindannyian egyet akartok és ne tegyétek tönkre önző érdekeitekkel és pártpolitikával gyermekeink jövőjét, mert lesújtó ítélet lesz osztályrészetek!

Ha így fogunk beszélni, akkor észre kell térnünk a „nagyoknak” és kezét adva egymásnak meg kell te-rementenünk nemzeti egységünket, mielőtt a nép egyete-mes haragja le nem seprí őket történelmünk színteréről.

— A cyprusi zsidó települések. A palesztinai és angol sajtó az utóbbi időben sokat irt a Cyprus felé irányuló zsidó bevándorlásról, sőt az angol hatóságok is igyekeztek hangulatot kelteni a cyprusi zsidó bevándorlás mellett. Amint Palnews zsidó felvirati úgynökség közli ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak, mert Cyprusban még ma is alig lehet zsidóval találkozni. Bevándorlás egyáltalán nincs és minden ellenkező hír elle-nére, — egyetlen német zsidó sem telepedett még le Cyprus szigetén. Egész Cyprusban nincs több, mint 10 zsidó család.

Egyetlen alkalom olcsó utazás!

8 nap

3.950 Lei

Budapest

Bécs

okt. 20-28

Ebben az árban benne van a kollektív utlevél, vízumok, elsőrangú ellátás, körutazások autócarral, látogatások stb.

Jelentkezés:

Comp. Rom. de Voiaj și Turism Cluj.

P. Mihai Viteazul 40. Telefon: 865

— Uj 80.000 lakósu város épül Tel-Aviv mellett. Jeruzsálem. A lengyelországi zsidó kivándorlók szervezetének elnöke a következő nyilatkozatot tette a lengyelországiak új kolonizációs tervéről: — Két év sem telik el és Erec Jisraélben felépül a második Tel-Aviv. Az új tiszta zsidó város csendben, lármá nélkül épül, de állandóan nő és rövidesen megvalósul. A második Tel-Aviv az igazi Tel-Aviv közelében, a Mikva Jisraélből Rechovot felé vezető úton épül. Itt terül el egy 240 ezer dunamos állami terület, amelyet a mandatárius hatalom a török uralomtól vett át. Egykor arról volt szó, hogy ezt a területet a zsidóknak adják és a kormány erre ígéretet is tett. Ezzel szemben az történt, hogy a földet az arabok kapták meg. Igaz, hogy a terület homokos és a mezőgazdaság számára használhatóvá tételre nagy munkával van folyamatlan, mégis nagy az értéke, különösen, mert Tel-Aviv szomszédságában terül el. Ezt a nagy területet most megvettük és 40 ezer parcellára osztottuk, amelyen nyolcvanezer lélek helyezkedhet el. Ez az új város a második tiszta zsidó központ lesz és valószínűleg a „Drom Telaviv” nevet kapja. Az új Telaviv nem város, hanem mezőgazdasági telepítés. Valóság-gal keríváros lesz, ahol a házakat nagykiterjedésű kertek választják el egymástól és ahol az élet csendes és idillikus nyugalomban folyik.

— Zsidók és lengyelek közös bojkottja tönkretett egy danzigi horogkeresztes nagyáruházat. Danzig. Az ismert danzigi Walter et Fleck nevű áruházban, amelynek alapítói zsidók voltak és csak a legutóbbi nemzeti szocialista gazdasági kurzus következtében került nemzsidó kézre, nagy botrány játszódott le. Az áruház jubileuma alkalmából a szenátus egyik német megbízottja, Schorris beszédet tartott, melyben egészen utszéli hangon támadta a zsidókat. Mindenekelőtt kijelentette, hogy nemzeti szocialista érzésű elárusítónak nincs is joga kiszolgáltatni zsidót, mert képtelenség, hogy „ember kutyát szolgáljon ki.” Schorris beszédének az lett az eredménye, hogy zsidók és lengyelek, akik ellenszenvvel viseltetnek a kampóskeresztrel szemben, mellőzik az áruházat. Néhány hét óta a nagy kereskedelmi üzem forgalma anynyira megcsappant, hogy a tisztviselők fizetéseit sem tudják már folyósítani. A danzigi szenátus egyébként a zsidó gazdasági közületek nyomására rendeletet bocsátott ki és követeli, hogy senkit politikai meggyőződése vagy nemzetisége miatt munkahelyéről ne bocsássanak el. Minthogy az utóbbi időben számos esetben történtek politikai okokból való elbocsátások, erre az intézkedésre szükség volt.

— Az arab tőke és munka térhódítása Palesztinában. Az utolsó tíz esztendő során az arabok mintegy százezer dunamnyi új narancsot ültetnek be, melyeken tízezer arab munkás dolgozik. Az utóbbi két esztendő alatt huszezer dunam konyhakertészetet rendeztek be az arabok, amihez több ezer dunam gyümölcsös járul. Az arab tejjgazdaság és baromfitenyésztés is lényegesen megnagyobbodott. Az arab városokban az építkezés is egyre emelkedő tendenciát mutat és több ezer munkásnak nyújt munkalehetőséget. Az arab ipar, a kormány és a városok közmunkái az arab munkásoknak újabb ezreit foglalkoztatják. Elegendő néhány karakterisztikus számot említeni. 1932 végén 2800 arab autó volt Palesztinában, ma 7500 van. Az arab munkás munkabére kétharmadszorosa emelkedett 1932 óta.

Kérjük mindenütt az

„ALBA-IULIA”

antiszeptikus pipere szappant

Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű medve védjegyű

„URSUS” szappant

Gyártja:

Breckner János r.-t. Alba-Iulia

Késnélküli borotválkozáshoz csakis a

„LEVANTE-POWER”

borotválóport használja.

Szagtalan, hygienicus, biztos hatásu.

Ügyeljen a márkára:

„LEVANTE-POWER”

menorák
gyertyatartók,
serlegek,
evőeszközök,
templomi kegy-
szerek,

bármily művészi kivitelben leg-
olcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„Tacamul”

ezüstáru gyárban

CLUJ, Strada Gen. Neculcea No. 2.

„Elastic” A. Datky & Co Sibiu

első romániai rugó-, reszelő-,
fejsze- és kapa-gyár.

Telefonszám 34. — Str. Pulberăriei 1 sz.

Automobilrugók

Kocsirugók

Mozdonyrugók

Villamosvasuti rugók

Csavarrugók

Villamosvezetéktartó vasak

»D. C.« és újravágott reszelők

Fejszék, csákányok

Sulykok és bűnkók

Kalapácsok

Bárdok, dexlik

Ásók és kapák.

Palesztinai hírek

A Jewish Agency kimutatása szerint augusztus havában 2760 legális zsidó bevándorló érkezett Palesztinába a haifai és jaffai kikötőkön keresztül. Ez a szám nem foglalja magában azokat a turistákat, akik ebben a hónapban kaptak állandó tartózkodási engedélyt, sem azokat, akik szárazföldi úton jöttek Palesztinába. Ugyancsak az Agency közli, hogy 1934 első nyolc hónapjában 22.062 legális zsidó bevándorló telepedett le az országban. Ha ideszámítjuk az augusztusban szárazföldi úton bevándorolt zsidókat és az utólagos letelepedésre engedélyezett turistákat, ugye 8 hónap zsidó bevándorlónak száma 25.000-re emelkedik. Az elmúlt év ugyanezen nyolc hónapjában 16.167 zsidó vándorolt az országba.

1934 első nyolc hónapjában 4611 kapitalista vándorolt Palesztinába, vagyis olyan egyének, akik legalább 1000 font tőkét hoztak magukkal. Ezeknek száma az elmúlt év ugyanezen szakában 2225 volt. Munkáscertifikátokkal 11583 egyén vándorolt be ezen nyolc hónap alatt, az elmúlt évben 9963.

A Petach-Tikva kolóniát, melyet 1878-ban alapítottak és amelynek ma 16 ezer lakója van, városi rangra fogják emelni.

Petach-Tikvának várossá való előléptetése a palesztinai zsidóság egyik régi kívánásának teljesítését jelenti. Többbizben rámutattak már arra, mily tarthatatlan állapot, hogy Petach Tikva kolóniája, melynek oly nagy és állandó növekedő lakossága van, kisközség maradjon, melynek képviselője csak korlátozott jogokkal rendelkezik, mialatt sokkal kisebb arab helységek városi jellegűt kaptak és saját polgármesterük van.

Az elmúlt négy év alatt a zsidók összesen 90 ezer dunam új földet szereztek, ennek 60 százalékát a Keren Kajemet. Ami azt jelenti, hogy a magániniciatíva ezen négy év alatt alig 40 ezer dunam földet szerzett meg.

Szakértői körökben tanulmányozták a cukoripar lehetőségét. Ismeretes, hogy Egyiptomban virágzó cukoripar van és egy dunam 6900 kilogramm cukor nádát termel. Hawaiban egy dunamon 16 ezer 700 kiló cukornád nő. Miután a palesztinai klíma a két cukortermő ország klímájának állgát képviseli, arra számítanak, hogy Palesztinában egy dunam 11 ezer 700 kilogramm cukornádát termelhet. Ebből következik, hogy egy 15 dunamos terület 378 fontot jövedelmezne évente. Ezéből speciális telepítéseket lehetne eszközölni. Minden kolonista 50 dunamot kapna, amelyből 30 dunamot cukoraddal ültetnének be, 20 dunamon pedig mezőgazdaságot folytatnának és építkeznének. A kilátások szenzációsan jók lennének.

Mifrat Chaiban most fejezik be egy nagy textilmű építését, amelybe eddig több mint 60 ezer fontot fektettek be. Három szövőde van Palesztinában, a legnagyobb a djedai 30 szövőszékkel, baébraki 14 géppel. Ezek a gyárak munkásruhák, asztalterítők, vásznak, stb. anyagának szövésével foglalkoznak. Nincs Palesztinában trikotázs gyár, holott az ország óriási mennyiségben importál ilyen termékeket. 1932-ben Palesztina több mint 3 millió kiló textilárut importált. A speciális kalkuláció szerint ennek a nehézségnek a feldolgozására 2500-3000 gépre van szükség, amely 600-700 munkást foglalkoztatna. Ilyenformán újabb munkapiacot lehetne teremteni Palesztinában.

Ebben az évben belestámítva a még hátra lévő hónapok előrelátható investációját, mintegy tízmillió fontot fektettek be Palesztinában, ebből négy és félmillió fontot városi házépítésbe egymillió 750 ezer fontot új ültetvényekbe, 80 ezer fontot koloniák házaiba, 250 ezer fontot vegyes gazdaságokba, a Keren Hajjeszód, a PICA vízvezetékekbe, stb. egymillió fontot az új ipari vállalatokba, 500 ezer fontot közlekedési eszközökbe és autókba. Ehhez járulnak még a földvásárlásokba és a kereskedelembe fektetett tőkék.

Közvetlen a Gara Nord szomszédságában

Hotel IMPĂRĂTUȚII TRAIAN (Terminus)

szálloda

București, Calea Griviței No. 177. Telefonok: 3-5214 és 3-0069

Az erdélyiek találkozóhelye Bucureștiben!
Elsőrangú szálloda, felvonóval, központi fűtéssel és meleg vízzel minden szobában, A szálloda egész személyzete beszél magyarul és németül. — A bérslzola minden vonat érkezésénél a pályaudvaron van és díjmentesen szállítja a szállodába a vendégek poggyászát

Örültek

Valahol, valamikor olvastuk: nem is hinnénk el, hogy mennyi örült emberrel találkozunk naponként, hogy hány elmebeteg szaladgál körülünk. De ha eddig nem hittük volna, akkor fejünkhöz kell kapjunk és igazat kell adnunk ennek az állításnak, amikor a „Hamburger Israelitischen Familienblatt” legutóbbi számát kezünkbe vesszük.

Ez a lap a következő levelet közli le, amelyet kiadóhivatala kapott:

Sillenbuch, 1934 szeptember 11.

»Az izraelita vallásközösségből kiléptem és ezért nem kívánom, hogy tovább küldjék lapjukat. Kérem intézkedésüket, hogy a jövőben lapjuk küldésétől megkíméltessem.

Heil Hitler!

Else Bareis Stuttgart, Sillenbach Panormastr. 41.

Kedves kis hölgy ez az Else! Milyen stramm. Milyen édes. Milyen kedves. Nem olvassa többé a zsidó lapot, mert őt Heil Hitler hevít. Hát kérem, ha ez az Else kisasszony nem bolond, akkor nem hisszük, hogy valaha is örült a világon. Ennyi megaláztatás után még Heil Hitlerrel kiált, bizonyára patológiusan szerelmes a kisbajuszos mázolólegénybe. Ezek után elhiszszük azt is, amit a zsidó lapok írnak, hogy bizonyos zsidó körök Berlinben egy uccai demonstrációnál egy lábát vittek a következő felirattal:

Heil Hitler! Heraus mit uns!

ami magyarul valahogy így értelmezhető. Éljen Hitler. Kuss nekünk! Tehát vannak zsidók, akik önmagukat arcuköpi. Végül ehez a bolondgomba szériához tartozik Dr H. J. Schoeps nevű zsidónak írása, aki azt mondja a „Deutscher Vortrupp” nevű újságban, hogy a zsidó kérdés nem megoldható mert „élő zsidóság és jelenlegi németység között nem lehet kapcsolatot teremteni, mert csak úgy volna ez kivihető, ha maradéktalanul elhagynánk a zsidóságot”

Else kisasszony, meg Schoeps ur! Mi csoda örültek. Hitlerért elhagyni Mózeset és a Mein Kampf-ért elhagyni az ótestamentumot. Rossz csere, csak örültek agyában fogamzhat meg!

— A palesztinai kormány ajándékot ad az araboknak. Jeruzsálem. Sir Wauchope fő kormányzó még elutazása előtt rendeletet adott ki, hogy az arab földművesek 245.000 fontot kitevő járadékadjából 130 000 fontot irjanak jóvá. A rossz termés következtében ugyanis a földműves felachok igen szűkös helyzetbe jutottak és nem tudnának eleget tenni teljesen a kötelező járadékadók teljesítésének. — A kormányzó 130.000 fontos ajándékát senki sem sajnálja a megsorult arab fellachoktól. Igen örvende es volna azonban, ha a kormányzó szíve egyszer már felfedezné a zsidókat is és nagylelkűségének azzal adná tanujelét, hogy parlagon heverő állami földeket bocsájtana rendelkezésükre. Ebben az esetben egész más színezetet nyerne a fellachok számára történt ajándékozás is

Ha Bucureștibe érkezik szálljon meg a

Hotel Imperial-ban

Calea Victoria 49.

A királyi palota szomszédságában. Ujjonnan átalakítva. — Olcsó árakkal.

— Thorajudenstaat. A napokban hagyta el a sajtót Kohn Jichák: Thorajudenstaat című munkája, amely általános érdeklődést keltett a cionista könyvpiacón. Kohn Jichák művében programot ad. A mizrahizmus céljait törekvéseit és a vallásos is ifjusági nevelés kérdéseit boncolgatja szokatlanul sokoldalú felkészüléssel és erővel. A szerző elméleti fegyvert akar nyújtani munkájával a Mizrachifjuságnak és elméleti síkon tárgyalja a vallásos mizrahizmus hivatását. A Thorajudenstaat utat mutat. Megjelöli, hogy mivé kell lennie és hova kell eljutnia a Mizrachizmusnak, a mizrachifjuságnak és Erecz Jiszraelnek. Sohasem olvasó és lármás propoganda hatású szavakkal teszi ezt, hanem az okfejtés és meggyőző eszközeivel. Kohn Jichák munkája kétségtelen hézagpótló a magyarnyelvű Mizrachista-irodalomban. Különösen a Mizrachifjuság nyerevele egy mindent átfogó ismeretelméleti munkát. A Thorajudenstaat” ezért minden bizonnyal hamarosan az erdélyi Mizrahizmus közkezevé válik.

— Halálozás. Nagy csepás érte a chasszideus zsidóságot Halberstamm sivevi i főrabbinak a Tg-Muresen (Marosvásárhely) 53 éves korában történt elhunytával. A sivevi i a nagy szanzi rabbinasziaból származott és szent életével azon néhány év alatt, amióta Tg-Muresen tartózkodott, a város és környéke zsidóságának meleg szeretetét és rajongását vívta ki. Hosana Rabba kor történt temetése alkalmával a város és a messze idegenből az ünnepre hozzáözönlött zsidóság ezrei kísérték utolsó útjára. Az ünnepre való tekintettel chespedeket nem tartottak és így a zsidóság eme szent nagy halottját fájdalmas, néma csendben kísérték ki örök nyugvóhelyére a Tg muresi zsidó temetőbe.

Az olasz kormány zsidó ifjakat és leányokat lát vendégül. Róma: Az olasz kormány meghívta egyházi római tartózkodásra azokat a fiukat és leányokat, akik Palesztinában, Szíriában, Egyiptomban, Tunisban és a balkánon lévő olasz iskolákban tanulnak. A fiúk és leányok nagy csoportja a napokban érkezett Rómába, ahol a római zsidó hitközség vezetősége fogadta őket, közülük a fasiszta párt és olasz pedagógiai intézetek kiküldöttjei. A csoportot Recenali mérnök, az olasz zsidó hitközség elnöke fogadta, aki hosszabb beszédben rámutatott azokra a történelmi tradíciókra, amelyek az olasz zsidóságot évszázadok óta kötik össze a Földközi tenger körül élő zsidókkal. A rendezvény, amelyen Sacerdo'i professzor, Róma főrabija is résztvett, nagyon lelkes hangulatban folyt le héber és olasz dalok éneklése közepette.

Az orosz szovjet zsidó bélyege. A Szovjet 21 bélyegből álló bélyegsorozatot bocsátott ki, amelyen a birodalom minden egyes népfaja ábrázolva van. A művészi kiállítású bélyegeken láthatók a nagyoroszok, kisoroszok, kirgizek, tatárok, szamojédok, lappok, csecsenek, abcházok, tunguok, — ki győzné mindezt felsorolni — és természetesen a zsidók is. A 3 kopekes bélyeg viseli a „jevrei” héber felírást, egyben a „Birobidzsán” jelzést is. Így hívják ugyanis a zsidószovjetállamot. Minden egyes bélyegen népviseletben láthatjuk az egyes fajta képviselőit, megszokott és etnográfiailag jellemző környezetben. A nagyoroszok és zsidók polgári ruhában, gépek mellett vannak ábrázolva. A körszakállas komolytekinetű zsidó, fején sportsapkával, kezében hatalmas francia-kulccsal egy óriási gép előtt áll...

Amin Palesztina nevet

Jóslat 5695-re

Tel-Avivban a Ben-Jehuda uccán lakik egy hírneves jósnő, aki igen érdekes prognoszt állított fel 5695 esztendőre.

Október: Leszerelési konferenciák. Hitler békebeszédet tart. Ghandi börtöl. Achi Méir szintén. Barthou politikai utazást tesz. Berl Locker szintén. Kalkuttában pogrom. A podgorzei hitközség tiltakozik. Jabotinsky békejavaslatot tesz. Beth Alphában ünnepélyes külsőségek között egy mikvét avatnak fel.

November; Harcok a baloldali és revizionisták között Achi Méir börtöl. Pogrom Ausztráliában. Sichron Jakob kolónia tiltakozik. A héber tanítók sztrájkolnak. Palesztinából illegális turistákat utasítanak ki. Kfar Saba-n egy tyuk minden nap két tojást tojik. Honoluluban ülésezik a konferencia a világkonferencia összehívása érdekében Feszültség a jobboldali Poale cion baloldali szárnyában.

December; Telavivban egy gyűlés zavartalanul folyik le. Achi Méir börtöl. Pogrom Indiában. Kfar Saba tiltakozik. Feszültség a baloldali revizionisták jobboldali szárnyában Grünbaum kijelenti, hogy megtartja sejm-mandátumát. Jabotinsky új békejavaslata. Január, február, stb.

Vásároljatok Palesztinai árut

A palesztinai üzletekben reklámtáblák hirdetik; Vásároljatok palesztinai termékeket! — Egy zsidó fiatalember a szöveghez hozzáírta; Adjatok hozzá pénzt!

A palesztinai rendőr

Színhely a telavivi strand. Éjjel 12 óra. Egy ifjéd arcu ember megy oda a rendőrhöz és figyelmezteti; — Amott tiltakozatos alakok mozognak az árnyékban... Köszönöm — mondja a rendőr — vigyázzni fogok magamra...

Hogyan folyik a munka a narancsosban

A petachikvai narancsosban néhány új embert is foglalkoztatnak. A munkafelügyelő kijelenti a munkásoknak, hogy mindenki, aki először egy ültetvényt, az jelentse be neki másnap. Pár nap múlva megjelenik előtte az egyik fiatal munkás és jelenti: — Uram, tegnap eltörttem egy ültetvényt!

— Mi az, hogy tegnap — mondja ingerülten a felügyelő — maga ma is eltört egy ültetvényt.

— Stimmt, mondja a fiatalember, de ezt csak holnap fogom jelenteni.

Rachel sirjánál

Rachel anyánk szeni sirjánál, két zsidó asszony civakodni kezdett, hogy ki kerüljön jobb helyre. Az egyik asszony szefard, míg a másik áskénár volt. A szefard nő nagyot taszított az áskénáron és felé kiáltja:

— Rachel a mi anyánk volt!

— Nézd, hogy tovább menj — válaszolt neki az áskénár. Jákob atyánk, sohasem veti volna el szefard leányt feleségül.

Gyilkosság

Rechovth kolónia közelében verekezés támadt zsidó fiatalemberek között. A dulakodás következtében az egyik ifjú kétségbeesést kapott, amelybe belehalt. Az angol rendőrségnek rövid idő alatt sikerült a meggyilkoltat kideríteni. (Lásd az Arlosoroffi gyilkosságot).

A börtöl

Egy baloldali kolónia az Engesztelő napra szerződteit egy hivatalos börtölöt, hogy börtöljön az egész kolónia helyett. Délután az egyik kolonista felkereste a börtölöt, hogy megérdeklődjön, könnyen megy-e a koplálás. Legnagyobb meglepetésére azonban a börtölöt egy nagy darab libacomb mellett találta, amint jóízűen falatozott belőle.

— Micsoda? — mondta a baloldali — mi szerződteitünk téged, hogy börtölj és ime te eszel.

— Ugyan, ugyan, kedves barátom — válaszolt kedélyesen a börtöl — én csak néhány emberrel helyett börtölök, de nem tudok az egész kolónia helyett...

A Poale Zion iskolájában

- Tanúinak nálatok vallást?
- Igen.
- Hol tartok vele?
- Holnap készülünk el az Istennel.

Egy palesztinai munkanélküli

— Hogy megy Önnek?
— Kifütnöm. Három fiam van, az egyik ügyvéd Bécsben, a másik orvos Berlinben és a harmadik kémikus Lembergben.
— És miből él Ön?
— Van még egy munkanélküli fiam Tel-Avivban, az támogat engem.

Felhőkarcoló Tel-Avivban

Egy amerikai felkereste Dizengoffot, Tel-Aviv polgármesterét, aki elvitte vendégét, hogy bemutassa a város nevezetességeit. Az amerikaiaknak minden nagyon tetszett és így kiáltott fel: — Velősárga new-yorki tempo! Van Önöknek felhőkarcolójuk is?

Dizengoff gondolkodott egy pillanatra, aztán válaszolt: — Igen, van nekünk ez is. Csakhogy itt Tel-Avivban ez nem együtt van. Van külön felhőkarcoló és van külön karcoló...

Csehszlovákiaiak és Jugoszláviaiak,

akik bármilyen kéréssel fordultak eddig a

ZIONLLOYD

birou de voiaj și turism Erdélyi központjához, Cluj, P. M. Viteazul 40,

sziveskedjenek kérésüket, nemzetközi válaszbélyeg mellékelésével megismételni. Ez azért szükséges, mert részletes és kimerítő ismertetést akarunk nyújtani a

PALESZTINAI utazásokra vonatkozólag

Új örök téma

Eredménytelen denunciació és bünygyi feljelentés a carei-i hitközség vezetőségével és főrabbiával szemben

Carei. — A béke csak nem akar helyreállni, sőt az ellentétek egyre kiéleződnek. Mindennap új vezetőség, mindennap új botrány és mindennap új feljelentés. A legutóbb kinevezett comisia interimare vezetősége, Kasszovits Sámuel elnökkel az élen, bünygyi feljelentést tett az ügyészségen a régi askenáz vezetőség tagjai, valamint Horovitz Ábis főrabbi ellen. Feljelentésüket azal indokolták, hogy a szaploncai főrabbi által küldött metsző-nél vágat a carei-i hitközségi tagok tulajdoni része és az így befolyó jövedelmek nem a hitközség kasszájába folynak be. Emiatt a hitközség az anyagi csőd szélén áll, mert nem tudja fenntartani tisztviselőit és intézményeit.

A zalai törvényszék, amely teljesen tájékozatlan volt, a feljelentés értelmében megidézte f. hó 8-ára Horovitz Ábis főrabbi és a régi vezetőség 20 tagját. Az idézés rendkívül kelemellenül érintette a hitközség régi vezetőségét, valamint a főrabbi, mert a meghurcoltatáson kívül, jelentékeny idő és anyagi veszteséget is jelentett volna ez számukra. A vezetőség informálta tehát jogi képviselője útján a zalai (zilahi) törvényszék elnökét az

objektív tényállásról és Fildan oradeai főügyész is intervenált, hogy ad acta tegyék az alapítatlan feljelentést. A zalai (zilahi) törvényszék helyt is adott a kérésnek és levette napirendről az egész ügyet. Így sikerült megkímélni a carei hitközség régi vezetőségét és a főrabbi a meghurcoltatástól.

A legérdekesebb a dologban az, hogy amire a módszerolás eredményei egyáltalán mutatkoztak volna, már újra a régi vezetőség ül a carei hitközség vezetésében, tehát a szaploncai metsző által vágott gabellák jövedelmeit már a legális hitközség vezetősége inkasszálhatja.

Ma tehát már újra Weinberger az elnök, noha tegnap még Kasszovits volt. A bünygyi feljelentések, a módszerolások, amely a Teitelbaum frontnak egyetlen eszköze az „igazság” kiforszozására, nem vezettek eredményre és nyilván most újra azon törik a fejüket, hogy hogyan lehetne hatósági beavatkozással eltávolítani Horovitz Ábis-t és a hitközség vezetőségét. Az állandó harcnak ismét bezárult ezzel egy szakasza, hogy helyet adjon a tülekedésnek újabb fázisának...

Egyesületi hírek

Az oradeai (nagyvárad) Násché Mizrachitéli kulturprogramja. Városunkban fél év óta működő Násché Mizrachit (Mizrachit Nőszövetség) vezetősége legutóbbi ülésén nagy horderejű határozatot hozott. A tagok egyhangú kívánságára héber nyelvkurzust nyit, mely teljesen ingyenes lesz, csupán a beiratási költségek kell fedezni. Tekintve, hogy számos zsidó nőnek ma már lelki szükélete és őszinte vágya a héber nyelv elsajátítása, sokaknak pedig jövőbeli existenciális kérdése, — minden tagnak módot akar nyújtani a Násché Mizrachit, hogy azt a legjobb tantervtől elsajátíthassa. Sikerült megnyerni az előadások megtartására városunk legjobb héber pedagógusát, Feig Lázárt, aki ez eszt előadásokat a főte megszokott rutinjával és lelkiismeretességgel fogja vezetni. A Násché Mizrachit vezetősége meg van róla győződve, hogy minden tagja örömmel ragadja meg a kedvező alkalmat és látogatni fogja a héber kurzusokat. A tanítás hetenként kétszer az eszt órákban lesz, hogy azon mindenki megjelenhessen. Ugyanez ülésen beszélték meg az egyesület kulturprogramjának további vezetését is. A néhány hét óta, nyári vakáció miatt szünetelő szombat délutáni nyelv kultúrelőadásokat, újra folytatni fogják, az egyesület újalakított helyiségében. Az első előadásorozat, Wasserstrom Sándor, a „Népünk” főszerkesztője, fogja tartani. „A zsidó nő problémái” címmel. Tekintve az előadó kitűnő előadóképességét a vezetőség elvárja, hogy minden egyes tag és érdeklődő megjelenjen a kultúrelőadásokon. Ugyanakkor sajtórovánk is lesznek, a hölgyeket legjobban érdeklő palesztinai és általános zsidó aktualitásokról. Wasserstrom Sándor folytatódó kultúrelőadása f. hó 27-én szombat délután 4 órákor veszi kezdetét, helyiségünkben, (P. M. Viteazul 11, Ullmann palota). Ugyancsak jelentkezés a héber kurzusra, hétköznapokon délután 1-3-ig és este 7-9-ig. E. Á.

A kassai Mizrachit egyesület legutóbbi megtartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a KKL csehszlovákiai központjánál tiltakozni fog a baloldali frak-

ciók azon beállítására és hírlapi nyilatkozatai ellen, miha a Mizrachit a KKL-t börtönlátó volna és kéri fogja, hogy a KKL központ cáfolja meg az ilyen híreket, melyek csupán azon célú szolgálják, hogy a Mizrachit diszkreditálják. A kosicei Mizrachit az összes kosicei frakciók között az elmúlt években a legszebb eredményeket dolgozta az KKL érdekében és a folyó évben sem maradt el a más frakcióktól.

Az oradeai (nagyvárad) vallásos zsidóság szívesen részt vesz a Hager izraeli vizsniat rebbet temploma részére, a felesége által ajándékozott Tóra felavatására napirendjén. Fáklyás menet kíséretében vitték az új Széfer Tórat az új vizsniat templomba, ahol nagy ünnepségek és keleti láncok között helyezték a város főrabbiának, valamint összes egyesületi rabbik és képviselők jelenlétében az új Tórat a frigszekerénybe. Eszt nagy bankett volt, ahol az első felszólaló Fuchs Benjámin móre deaszre volt, mely után még számos felszólalás történt és a fényes keretek között megtartott ünnepég a legkedélyesebb hangulatban a hajnali órákban ért véget.

A kosicei cionista egyesület az elmúlt napokban tartotta rendezési közgyűlését, mely alkalmával új vezetőséget választott. Az utóbbi időben az oldatlan pártarcok a régi egyesület működését is megbénították, annyira, hogy a több mint 200 tagot számláló egyesület az egyenlenségek miatt kénytelen volt helyiségét feladni. A közgyűlés mindenekelőtt foglalkozott az ellentétek likvidálásával és néhány kipróbált, régi önzertes cionistának sikerült az ellentéteket elsimítani, melynek eredményeként megnyerték a legregibb és legjobb cionisták egyikét, dr. Zlatner Oszkárt, hogy az egyesület elnökségét elvállalja. Dr. Zlatner személye biztosítékot nyújt, hogy az egyesületen belül a szélsőséges elemeknek nem fog sikerülni a jövőben a pártarcot felváltani, az egyesület új olthont fog szerezni és a jövőben az erőket nem az egymás elleni harcra, hanem a szent cél érdekében eléréséhez fogják felhasználni. Dr. Zlatner elnökké történő megválasztását a többi frakciók is örömmel vették tudomásul.

RÖVID HIREK

VARSO. — A nyugatgaliciai Jasło várostában nagy tűz pusztított, amely elhamvasztotta többek között a város zsinagógáját is. A templom még a XII ik században épült és egyik legrégebb zsinagógája volt Lengyelországnak.

KONSTANTINÁPOLY. Az elmúlt napokban Konstantinápolyban egy bizottság alakult, amely a török zsidóknak Palesztinába való letelepítését tűzte ki céljául. Ez eddig itt az első zsidó-palesztinai bizottság, mert Törökországban — mint ismeretes — minden cionista akció tilos.

ATHÉN. A görög kormány engedélyezte 380 menekült német zsidóknak Szíria szigetére való letelepülését.

NEWYORK. — A pensilvániai városi tanácsnak meggyító ülése Ros-Hasonora volt kitűzve. Tekintettel azonban tanács zsidó tagjaira, akik nem vehettek volna részt a tanácsülésen — az ülést ünnep utánra halasztották. — Roosevelt elnök felesége részt vesz a Washingtonban megteremtendő „Hadassa” cionista Nőszövetség konferenciáján. — Miután a német kormány határozott bizosítékokat adott az American Olympic Committee-nek arra vonatkozólag, hogy az 1936-ban megteremtendő olimpiai versenyeken a legkifogástalanabb bánásmódban lesz a zsidó sportolóknek is részük, az amerikai olimpiai szövetség elhatározta, hogy részt vesz a versenyeken.

KRAKKÓ. — Az általános cionisták világszövetségének vezetősége a harmadik világkonferenciáján határozata értelmében átiratot intézett a londoni cionista exekutívához és a cionista Actions Comité elnökéhez, melyben a cionista szervezet pártjainak közös konferenciára való összehívását követeli. A londoni executive eleget télt a felhívásnak és október közepére hívja össze a cionista pártok közös konferenciáját.

SZALONIKI. Cam Gedalja bűnnapján antiszemita kísérletek történtek egy zsidó felfutási menet szétkergetésére. — Xantiben Ros-Hasono este egy antiszemita csoportot nekivont a zsinagógának és annak összes ablakait kövekkel bezúta.

AMSZTERDAM. Egy hivatalos kimutatás szerint, 4500 holland munkás talál munkát, a menekült német zsidók által létesített vállalatoknál. A kimutatás szerint, a német zsidók aktivitása folytán Hollandia exportja lényegesen emelkedett. Számos bőr-, konfekció, vegyi- és nikkelgyártat létesítettek. — Az amsterdami német menekülteket segélyező bizottság október 1-én bejelentette működését. A bizottság már 1933 március óta fejti ki tevékenységét, amely idő alatt a menekültek százait részesítette segélyben. Helyenkint átlag 7000 aranyforint kész kiadása volt a segélyszervezetnek. Miután a segélyszervezet anyagi eszközei most már teljesen kimerültek, kénytelen volt káuit bezárni.

SANGHAI. Hivatalos statisztika szerint Kínában 47 német zsidó orvos működik, akik közül 15 a Hitler-rezsim óta menekültek el Németországból. A kínai lakosság a legnagyobb mértékben meg van elégedve az orvosok működésével.

BRÜSSZEL. Meyr Diesengoff, Tel Aviv polgármestere, aki néhány napot Londonban töltött, Palesztinába való visszautazása során kiszállt Brüsszelben, ahol tárgyalásokat folytatott a belga ipari és kereskedelmi körökkel, Belgium és Palesztina gazdasági kapcsolatainak kiépítése érdekében. Mint ismeretes, Diesengoff a belga konzul Palesztinában. A brüsszeli világtárlás vezetője felkereste Diesengoffot és tárgyalásokat folytatott abban az irányban, hogy a világtárláson külön Palesztina-pavillont állítsanak fel. Diesengoff elutazása előtt kijelentette a sajtónak, hogy Palesztinába való visszatérése után átveszi annak a bizottság-nak az elnökségét, mely a Zsidó Nemzeti Alap földjén erdőültetés formájában óhejt örök emléket állítani Albert nemrég elhunyt belga királynak.

POSTDAM. A postdami rendőrigazgatóság rendelete értelmében a zsidó ifjúsági szervezeteknek tilos az egyenruha viselet.

HAVANNA. Hivatalos közlések szerint nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, mintha Kubában zsidóellenes kilengések lennének. Ellenkezőleg, a hatóságok a legmesszebbmenő védelemben részesítik a zsidó lakosságot.

BERLIN. Hivatalos statisztikák szerint a Hitler-rezsim uralma óta 7200 zsidó hagyta el Bajorországot. — A napokban hunyt el Berlinben 69 éves korában Moses Wileński, az orosz Chowewe Zion nagynevű előharcosa.

Felhívás csehszlovákiai előfizetőinkhez!

Tisztelettel kérjük azon C. S. R.-i előfizetőinket, akiket megbízottunknak nem áll módjában személyesen felkeresni, hogy a rendelkezésükre bocsájtott cheque-lapon utalják át számunkra hátralékos előfizetési díjösszegeiket. Szíves készségüket előre is köszönjük és vagyunk

zsidó testvéri üdvözlettel:
„NÉPUNK” kiadóhivatal.

— Hogyan mentette meg Hindenburg marsall életét egy orosz zsidó? A Zürichben megjelenő Izraelitisches Wochenblatt közli az alábbi érdekes visszaemlékezést arról, hogyan mentette meg egy zsidó Hindenburg életét: 1915-ben történt, hogy a német csapatok elfoglalták Vlnát és tovább nyomultak Oroszország belsejébe. Oszmiane előtt meglepetésszerűen összeszedték magukat az orosz csapatok, rátámadtak az üldöző német csapatokra, amelynek súlyos vereséget okoztak. Másnapra várták Hindenburg megérkezését, aki Mackensen tábornokkal a csata színhelyére sietett, hogy személyesen adja ki parancsait. Hogy az utal a tábornagy autója számára járhatóvá tegyék, kirendelték az egész lakosságot munkára és a lápos környéket végig kirakták gerendákkal. A munkára kirendelt emberek között volt Jerachmiel Lewin is, aki egy másik zsidóval és egy oroszossal együtt az utánpótlásnál segítkezett. Az orosz munkás rendkívül gyanúsán viselkedett, bő köpenye alatt egy súlyos csomagot szorongatott. Jerachmiel faggatni kezdte a csomagról orosz társát, mire ez bevalotta, hogy néhány nappal azelőtt egy orosz kémel lőttek agyon, aki a vilnai telefonvezetékét elvágta. Ezt a kémel, aki neki barátja volt, akarja megboszulni. A csomag, amit magával hurcolt, bomba volt, amit a gerendák alá akart helyezni, hogy a német tábornagy keresztül haladó autóját felrobbantassa. Jerachmiel, aki irtózott ettől a bűntényről, másrészt, mint orosz állampolgár nem akarta elárulni orosz társát, kétségbeesett harcba kezdett az elkeseredett emberrel és hosszú órák viaskodása árán rávette arra, hogy tervéről lemondjon. Így mentette meg az életét Hindenburg marsallnak a zsidó Jerachmiel Lewin.

Szünjenek meg a látszatházasságok! A bécsi „Mizrachi” című lap részletesen foglalkozik azokkal a kinővésekkel, amelyek a Palesztinába utazó chalucok által kötött látszatházasságokból keletkeznek. Az utóbbi időben igen gyakori lett, hogy certifikáthoz jutott chalucok szivességi házasságot kötnek ugyan csak Palesztinába igyekvő lányokkal. A certifikáttal rendelkező chalucok ugyanis kivihetik feleségeiket is Palesztinába certifikát nélkül, ott azonban rendszerint bíki a maga úljára tér, anélkül, hogy törődne a továbbra is egymással és a felbonthatlan házassággal. A demoralizáló látszatházasságok egy feltűnő esetét közli a lap, amely röviden a következőképp fest: „Egy bécsi lány, akinek itt már jegyese volt, de aki semmi szín alatt nem tudott certifikátot kapni látszatházasságot kötött egy vadidegen férfivel, mert certifikátja volt. A „házaspár” elutazott, de nem tudták partraszállani, mert a chaluc, aki valamely különös kegy útján certifikátot kapott, Palesztinában már, mint nem kívánatos kommunista elem volt nyilvántartva. A hatóságok tehát visszaküldték Európába a „házaspárt”. A férfi és a nő visszaérkeztek Bécsbe, a fiatal ember elkészönt a lánytól és elment, anélkül természetesen, hogy a házasságát felbontotta volna az egyházi és polgári hatóságok előtt. A fiatal „asszony” nak mit volt mit tenni, visszatért első jegyesehez akivel azóta közös háztartásban él” ... Egy eset a sok közül. De majdnem valamennyi ilyen szivességi házasság így végződik, legfeljebb annyi eltéréssel, hogy a fiatalok partraszállanak és ott szakítanak egymással, Erec Jiszroelban.

A timisoarei (Temesvár) józsefvárosi orth. nagytemplomban Szukoth fellé: népén. Schüch Bernát fő-rabbi fia, dr Schüch Sándor tudományosan felépített szónoklatot le: rött, amely a zsidóságig meg: telt templom hibeire nagy hatással volt. Kik a fiatal tudóst meg hallgatták, mindannyian a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak annak képességeiről és a fiatal rabbi: r eme kiváló tagjának nagy jövő: t jósolnak.

Cipője fényes csak a
SCHIMMY pasztától lesz
Kérje mindenütt a kipróbált, elsőrendű minőségű, dus terpentintartalmu
SCHIMMY - pasztát
Olcsó és jó. Vigyázzon a védjegyre.

ZSIDÓ HUMOR ÉS KISZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Engedély nélkül

Majsele nagy lelkesedéssel szalad a hazakerkező tata elé és lelkesen kiáltja:

— Tata, tata, én holnap lépek a tizenharmadik évembe.

— Majsele, már megint kezdted, szól rá az apja — hát nem megmondtam, hogy az én engedelmem nélkül egy lépést se tehetsz...

Illuminált állapotban

Reb Jasil és Reb Doved egy szüden voltak, ahol alaposan felöntöttek a garatra és részegen botorkálnak haza.

Utközben persze mozog alattuk a föld és Reb Jasel elvágódik. Ott kinlódik a nagy sárban nem tud felkelni.

— Hé, Reb Doved, — mondja — segíts rajtam, csak nem fogsz itthagyni, emelj fel.

— Felemelni, — dadogja Reb Doved — azt nem, legfeljebb annyit tehetek az érdekében, hogy én is melléd fekszem.

Nem minden elnök hal meg végelgyengülésben

Hindenburg a halállal vívódik. A betegszoba előtt Hitler szivszorongva várakozik. Látszik rajta, hogy nagyon aggódik. Blomberg tábornok jóakarattal biztatja:

— Csak semmi félelem. Nem minden elnök hal meg végelgyengülésben!

Talpraesett válasz

Hitler együtt szerepel a bíróságon egy zsidóval, akit tanúképp hallgatnak ki. A bíró megkérdezi a zsidótól, hogy hány éves.

— 52 bis 120 — hangzik a jólismert válasz.

Ez a felelet nagyon megletszik Hitlernek. Odafordul a zsidóhoz és megkérdi:

— És hány éves vagyok én?

— 44 bis 45.

Ha nem ad, akkor vegyen

Beállít a gazdag Baruch boltjába a perselyes ember:

— Tessék beledobni egy pár leit.

Baruch mérgesen ráordít:

— Hagyjon békében, nem adok.

— Hát akkor tessék kivenni a perselyből egy pár leit, — mondja a perselyes.

— Mi az, hogy vegyek ki egy pár leit?

— Na, hát az jár magának.

— Ne froclizzon engem, — mondja dühösen Baruch — mi az, hogy jár nekem?

— Hát nem látja, rá van írva a perselyre, hogy a bűnözők javára gyűjtök.

Karrier

Majsele hazajön az iskolából és már messziről kiáltja:

— Mame, ich bin etwas geworden.

— Siehste, — mondja az asszony az urának — du schimpst ihn immer und er ist jetzt etwas geworden.

Majsele ezalatt beér a szobába és az anyja megkérdi:

— Nu, Maisele, mein süßes Kind, was bist du geworden?

Majsele büszkén mondja:

— Krätzig bin ich geworden.

Abirák és hóhérok országa

A vasuti kupében két ur beszélget. Bár németül beszélnek, nem lehet megállapítani, hogy melyik országból valók. Az egyik így szól:

— Wissen Sie, unser Land war einmal das Land der Dichter und Denker und jetzt ist es das Land der Richter und Henker.

A beteg ember

Reb Jicchok kilencven éves korában, hatvankét évi boldog házasság után meghal.

Felesége a temetés után így siránkozik:

— Jaj, jaj, mindig mondták, hogy ne menjek hozzá, mert egy beteges ember.